

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
 ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ
 Ταχ. Δ/ση: Δ. Μποφώρ 7 Ηράκλειο, 71202
 Πληροφορίες: Ι.Α.ΜΠΑΛΑΝΤΙΝΑΚΗΣ
 Τηλ.: 2813404501, 2813404500
 Fax: 2810335040
 Email: ioanmpal@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ηράκλειο, 16-7-2020

Α.Π.: 3213

Κωδικός Πρόσκλησης: ΕΤΠΑ_48
Α/Α ΟΠΣ ΕΣΠΑ: 4195
Έκδοση: 3/0

Προς:
 Πίνακας Αποδεκτών

2^η ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

(Ως προς το συνολικό διαθέσιμο προϋπολογισμό)

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «Κρήτη»

ΑΞΟΝΑ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 2 «Βιώσιμη Ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη»
Ο ΟΠΟΙΟΣ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
ΜΕ ΤΙΤΛΟ «Δράση 4.σ.3: Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια»

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του π.δ. 63/2005, (ΦΕΚ 98/Α/22-4-2005).
2. Το Ν. 4314/2014 για τη διαχείριση, τον έλεγχο και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την προγραμματική περίοδο 2014-2020» (ΦΕΚ 265/Α/23.12.2014) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4328/2015 (ΦΕΚ 51/ Α/ 14-05-2015), το Ν. 4331 / 2015 (ΦΕΚ 69 /Α/ 02-07-2015), το Ν.4354/2015 (ΦΕΚ 176/Α/16-12-2015) και το Ν.4403/2016 (ΦΕΚ 125/Α/7-7-2016) και ισχύει
3. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1301/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, «σχετικά με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και για τη θέσπιση ειδικών διατάξεων σχετικά με τον στόχο «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1080/2006», όπως ισχύει.
4. Τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013, όπως ισχύει.
5. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 480/2014 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 3 Μαρτίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και συγκεκριμένα το Άρθρο 27 και το Παράρτημα IV
6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ.821/2014 της Επιτροπής της 28ης Ιουλίου 2014, περί καθορισμού κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις λεπτομέρειες για την μεταβίβαση και διαχείριση των συνεισφορών των προγραμμάτων, την υποβολή εκθέσεων σχετικά με τα μέσα χρηματοοικονομικής τεχνικής, τα τεχνικά χαρακτηριστικά των μέτρων πληροφόρησης και επικοινωνίας για τις πράξεις και το σύστημα καταγραφής και αποθήκευσης των δεδομένων, όπως ισχύει

7. Τον «Κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2018, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1296/2013, (ΕΕ) αριθ. 1301/2013, (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, (ΕΕ) αριθ. 1304/2013, (ΕΕ) αριθ. 1309/2013, (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, (ΕΕ) αριθ. 223/2014, (ΕΕ) αριθ. 283/2014 και της απόφασης αριθ. 541/2014/ΕΕ και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012»
8. Την Υπουργική Απόφαση με αριθ. 32668/ΕΥΘΥ 326/23-3-2015 (ΦΕΚ 716/Β/24-4-2015) με την οποία συστάθηκε/αναδιαρθρώθηκε η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης (ΦΕΚ 716/Β/24-4-2015).
9. Το με αρ. απόφασης C(2014) 3542 final/23-5-2014 εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Σύμφωνο Εταιρικής Σχέσης (Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης) 2014-2020».
10. Την Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής των ΕΚ με αριθμό C(2014) 10175 final/18-12-2014 που αφορά την έγκριση του Ε.Π. «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020 (κωδ. 2014GR16M2OP011) όπως τροποποιήθηκε με την C(2017) 8499 final/6-12-2017 όμοια
11. Τη με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ 1016/19.12.2018 (ΦΕΚ 5968/Β/31.12.18) Υπουργική Απόφαση με θέμα «Αντικατάσταση της υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ/1020/20.10.2016 (ΦΕΚ Β / 3521) υπουργικής απόφασης με τίτλο «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ/712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων»
12. Το με αρ. πρωτ. 120780/ΕΥΘΥ 1150/25-11-2015 έγγραφο της ΕΑΣ/ΕΥΘΥ Περιγραφή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου για τα ΕΠ του ΕΣΠΑ 2014-2020 που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το ΤΣ στο πλαίσιο του Στόχου: Επενδύσεις στην Ανάπτυξη και την Απασχόληση» όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
13. Την υπ' αριθμ. 134453/23.12.15 (ΦΕΚ Β' 2857) Κοινή Υπουργική Απόφαση με τίτλο «Ρυθμίσεις για τις πληρωμές των δαπανών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων – ΠΔΕ (Τροποποίηση και αντικατάσταση της ΚΥΑ 46274.26.09.2014 – ΦΕΚ 2573Β'») (ΑΔΑ: ΒΖΚ5465307-ΥΔ6)
14. Την Κοινή Υπουργική Απόφαση με αριθ. 126829/ΕΥΘΥ 1217/21-12-2015 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2784/Β') και θέμα: «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων και διαδικασίες ανάκτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, σύμφωνα με το αρ. 22 του Ν. 4314/2014
15. Το Ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ 87/Α/7-7-2010).
16. Την με αριθμ. 69/2019 Απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, που αφορά στην ανακήρυξη των συνδυασμών για την ανάδειξη των Περιφερειακών Αρχών Περιφέρειας Κρήτης στις εκλογές της 26ης Μαΐου 2019.
17. Η Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).
18. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων ως συμβατών με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης («Γενικός Απαλλακτικός Κανονισμός»), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2017/1084 της Επιτροπής.
19. Ο Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1407/2013 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 18ης Δεκεμβρίου 2013 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας (de minimis).
20. Την με αρ. πρωτ. 74391/ΕΥΚΕ2634/13-07-2016 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες στους φορείς που εμπλέκονται στη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020».
21. Το με αρ. πρωτ. 115150/ΕΥΚΕ 4023/2.11.2016 έγγραφο της ΕΥΚΕ με θέμα «Οδηγίες αναφορικά με την αξιολόγηση πλήρωσης του κριτηρίου συμβατότητας των πράξεων με τους κανόνες των Κρατικών Ενισχύσεων
22. Την με αρ. πρωτ. 92415/ΕΥΚΕ 6282/28.08.2017 επιστολή της ΕΥΚΕ
23. Την με αρ. πρωτ. 22553/25-02-2020 /ΕΥΚΕ286 «Διατύπωση γνώμης σχετικά με το σχέδιο της πρόσκλησης με τίτλο, « Δράση 4.σ.3: Παρεμβάσεις Εξοικονόμησης ενέργειας στα δημόσια κτίρια» για την ύπαρξη στοιχείων κρατικών ενισχύσεων.
24. Την υπ.αρ. 6189/ 20 -12 - 2019 Έγκριση - μέσω Γραπτής Διαδικασίας, της τροποποίησης του εγγράφου Εξειδίκευσης Εφαρμογής του ΕΠ Κρήτη 2014-2020 με την οποία εγκρίθηκε η μεθοδολογία, η διαδικασία και το περιεχόμενο της εξειδίκευσης του ΕΠ, καθώς και ο προγραμματισμός των προσκλήσεων και των εντάξεων και οι τεθέντες κατ' έτος στόχοι.
25. Την υπ.αρ. 6189/ 20 -12 - 2019 Έγκριση - μέσω Γραπτής Διαδικασίας, της τροποποίησης του εγγράφου Εξειδίκευσης Εφαρμογής του ΕΠ Κρήτη 2014-2020, με την οποία εγκρίθηκαν η μεθοδολογία και τα κριτήρια επιλογής των πράξεων του/ων Άξονα/ων Προτεραιότητας
26. Τον Ν. 4122/2013 (Α' 42) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού.
27. Τον Ν. 4342/2015 (Α' 143) «... Ενωμάτωση στο Ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 "Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ", όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 "Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας" και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
28. Την υπ' αρ. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017 (Β' 2367/12.07.2017) κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος

και Ενέργειας σχετικά με την Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

29. Την υπ' αριθμ. ΔΕΠΕΑ/οικ. 182365/17.11.2017 (Β' 4003/17.11.2017) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας «Έγκριση και εφαρμογή των Τεχνικών Οδηγιών ΤΕΕ για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων», όπως ισχύει (βλ. ΦΚ Β' 4108/23.11.2017).

30. Την με αριθ. Πρωτ. 172253/1977-3-2018 επιστολή της Επιτελικής Δομής ΕΣΠΑ ΥΠΕΝ – ΤΟΜΕΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ «Παρατηρήσεις επί των Σχεδίων Προσκήσεων του ΠΕΠ ΚΡΗΤΗ 2014-2020 με αντικείμενο την Εξοικονόμηση Ενέργειας στα Δημόσια Κτίρια»

31. Το άρθρο 272 του Οmnibus, το οποίο αφορά τις τροποποιήσεις του Καν. 1303/2013 (Κανονισμός Κοινών Διατάξεων), και ειδικότερα την παράγραφο 26

32. Την με Α.Π. 1027/3-3-2020 (ΕΤΠΑ-48/ΟΠΣ 4195) Πρόσκληση για υποβολή προτάσεων και τη με Α.Π. 2394/09-06-2020 1^η Τροποποίηση της

33. Την με αρ. πρωτ. 3193/15-07-2020 Εισήγηση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Ε.Π. Περιφέρειας Κρήτης.

Κ Α Λ Ε Ι

Τους φορείς που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες δυνητικών Δικαιούχων (ή εναλλακτικά τους παρακάτω δυνητικούς δικαιούχους):

- Δήμοι Περιφέρειας Κρήτης
- ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
- Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα

για την **υποβολή προτάσεων έργων (πράξεων)**, προκειμένου να ενταχθούν και χρηματοδοτηθούν στο/α πλαίσιο/α του/ων παραπάνω Αξονα/ων Προτεραιότητας του/ων Επιχειρησιακού/ών Προγράμματος/ων.

Ως δυνητικοί δικαιούχοι θεωρούνται και όσοι φορείς έχουν συνάψει προγραμματική σύμβαση με τους παραπάνω αναφερόμενους.

1. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Η δράση έχει ως στόχο την ενεργειακή αναβάθμιση των ενεργοβόρων δημόσιων κτιρίων (εκτός των κτιρίων της Γενικής Κυβέρνησης), με σκοπό την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στο Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση. Επιπλέον, σκοπός της είναι η αξιοποίηση του δυναμικού εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας στον κτιριακό απόθεμα, με τα κτίρια του Δημόσιου Τομέα να αποτελούν παράδειγμα για την κινητοποίηση όλης της οικονομίας. Η ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων κτιρίων η οποία θα χρηματοδοτηθεί στο πλαίσιο της παρούσας δράσης θα αφορά ενδεικτικά σε παρεμβάσεις στο κέλυφος των κτιρίων (θερμομόνωση), αντικατάσταση κουφωμάτων, αντικατάσταση συστημάτων ψύξης – θέρμανσης, κλπ.

Προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της δράσης:

Θα καθοριστούν συγκεκριμένες απαιτήσεις για την ενεργειακή αναβάθμιση των δημοσίων κτιρίων, με στόχο την υλοποίηση παρεμβάσεων που ξεπερνούν τα ελάχιστα απαιτούμενα επίπεδα ενεργειακής απόδοσης ή, εάν αυτό είναι οικονομικά και τεχνικά εφικτό, την αναβάθμισή τους σε ενεργειακή κατηγορία Α, Α+, ή σε σχεδόν Μηδενικής Κατανάλωσης Κτίρια.

Θα καθοριστούν οι προτεινόμενες παρεμβάσεις.

Η κάλυψη του ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Η δράση υποστηρίζει την Περιφερειακή Στρατηγική Ενέργειας, δεδομένου ότι η εξοικονόμηση ενέργειας που μπορεί να επιτευχθεί μέσω της ενεργειακής αναβάθμισης των δημοσίων κτιρίων αποτελεί βασικό πυλώνα της στρατηγικής.

Κατά το σχεδιασμό των δράσεων ενεργειακής αναβάθμισης σε δημόσια κτίρια τίθενται κριτήρια που αφορούν στην ενεργειακή κατανάλωση και τα χαρακτηριστικά των κτιρίων (π.χ. χρήση κτιρίου, προφίλ λειτουργίας, παλαιότητα συστημάτων, συνολική επιφάνεια, κατηγορία ενεργειακής απόδοσης κ.α.) προκειμένου να δοθεί προτεραιότητα σε κτίρια που έχουν υψηλή ενεργειακή κατανάλωση και μέσω της αναβάθμισης των οποίων επιτυγχάνεται μεγαλύτερη εξοικονόμηση ενέργειας (βάσει των δεικτών του προγράμματος). Επιπλέον, οι προς χρηματοδότηση παρεμβάσεις θα περιλαμβάνουν, όπου αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτό, έξυπνα συστήματα διαχείρισης ενέργειας και αξιοποίηση ΑΠΕ.

Ειδικότερα για τα δημόσια κτίρια θα επιλεγούν πράξεις οι οποίες :

- Έχουν μεγάλη ενεργειακή κατανάλωση
- Επιτυγχάνουν το μεγαλύτερο δυνατό επίπεδο εξοικονόμησης ενέργειας
- Έχουν επιδεικτικό χαρακτήρα (τόσο όσον αφορά τα ίδια τα κτίρια όσο και για τα συστήματα που θα εφαρμοστούν)
- Συμβάλλουν στην ευαισθητοποίηση του πληθυσμού
- Εξασφαλίζουν ωριμότητα υλοποίησης

Η παρούσα δράση δεν εφαρμόζεται σε περιοχές εφαρμογής των Στρατηγικών ΒΑΑ.

Η δράση συμβάλλει στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 4: «Αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων» του ΕΠ «Κρήτη»2014-2020.

Η κάλυψη του ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων.

Α. Γενικοί κανόνες επιλεξιμότητας

Μέσω της πρόσκλησης μπορούν να χρηματοδοτηθούν προτάσεις που αφορούν σε ενεργειακές αναβαθμίσεις κτιρίων, οι οποίες κατατάσσονται γενικά στις κατηγορίες των επεμβάσεων Ενεργειακής Αναβάθμισης και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ), καθώς και δράσεων αξιοποίησης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ).

Επιλέξιμα προς χρηματοδότηση θα πρέπει να είναι όλα τα νομίμως υφιστάμενα δημόσια κτίρια τα οποία κατατάσσονται με τον Κανονισμό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ) σε κατηγορία ενεργειακής απόδοσης **μικρότερης ή ίσης της Δ** και η οικοδομική τους άδεια έχει εκδοθεί πριν το 2010.

Οι παρεμβάσεις που θα υλοποιηθούν θα πρέπει υποχρεωτικά να αναβαθμίζουν τα κτίρια στην κατηγορία ενεργειακής απόδοσης μεγαλύτερης ή ίσης της Β, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ 2017) [Α.Π. ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.06.17, ΦΕΚ 2367/Β/12-07-17]. Στην περίπτωση που δεν υπάρχει δυνατότητα επίτευξης του ανωτέρου στόχου, **για κτίρια ειδικών κατηγοριών**, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 11 του ΚΕΝΑΚ 2017, υποβάλλεται στην αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης η απόφαση του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής και η αιτιολογική και τεχνική έκθεση της παρ.11 του άρθρου 6 του ν.4067/2012, οι οποίες συνοδεύουν τη ΜΕΑ και παρέχουν επαρκή τεκμηρίωση για τυχόν αλλοίωση, κατά τρόπο μη αποδεκτό, του χαρακτήρα ή της εμφάνισής τους ή τυχόν παραβίαση των ειδικών όρων και μορφολογικών περιορισμών που επιβάλλουν οι διοικητικές πράξεις προστασίας που διέπουν το προστατευόμενο κτίριο ή περιοχή.

Η κάλυψη του ανωτέρω ενεργειακού στόχου θα διασφαλίζεται - πιστοποιείται μέσω της διενέργειας ενεργειακής επιθεώρησης από Ενεργειακό Επιθεωρητή τόσο πριν, όσο και μετά την υλοποίηση των παρεμβάσεων, και σε κάθε περίπτωση πριν την οριστική παραλαβή του έργου.

Β. Λοιπές απαιτήσεις

Η χρηματοδότηση παρεμβάσεων Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας, επιπλέον των ανωτέρω εργασιών (κτιριακό κέλυφος – ηλεκτρομηχανολογικές εγκαταστάσεις) προκειμένου για την περαιτέρω εξοικονόμηση πρωτογενούς ενέργειας, είναι επιλέξιμες εφόσον:

- α) η σκοπιμότητα τεκμηριώνεται επαρκώς από σχετική ανάλυση κόστους οφέλους,
- β) δεν προκύπτει οικονομική δραστηριότητα (πώληση ηλεκτρικής ενέργειας)
- γ) βοηθούν στην επίτευξη ενεργειακής εξοικονόμησης, σε συνδυασμό με τις λοιπές κτιριακές παρεμβάσεις.

Η τελική επιλεξιμότητα των δαπανών από την υλοποίηση των ενταγμένων Πράξεων θα επιβεβαιωθεί με την έκδοση ΠΕΑ μετά το πέρας των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης, και σε κάθε περίπτωση πριν την οριστική παραλαβή του έργου.

Σε περιπτώσεις κτιρίων στους τομείς της Εκπαίδευσης ή της Υγείας, το πλαίσιο των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης των προτεινόμενων Πράξεων πρέπει να είναι τέτοιο έτσι ώστε να μην παρεμποδίζεται η λειτουργία των κτιρίων.

Στην περίπτωση εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού, ο μετρητής κατανάλωσης θα πρέπει να βρίσκεται εντός της προτεινόμενης υποδομής, η οποία δύναται να συγχρηματοδοτηθεί, στο πλαίσιο της παρούσας πρόσκλησης.

Τα έργα ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίων κτιρίων μελετώνται και υλοποιούνται **ως δημόσια έργα**, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο των δημοσίων συμβάσεων.

Ως εκ τούτου:

(α) για τη σύνταξη του προϋπολογισμού ενός έργου ενεργειακής αναβάθμισης δημοσίου κτιρίου λαμβάνονται υπόψη τα ενιαία τιμολόγια του Ν. 3669/2008 όπως αυτά ισχύουν και

(β) οι διαδικασίες δημοπράτησης και παρακολούθησης γίνονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί δημοσίων έργων (Ν. 4412/2016 «Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών» (ΦΕΚ Α' 147) και όχι με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο Πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον II».

Οι δικαιούχοι, εκτός άλλων, θα πρέπει να υποβάλλουν μελέτες και εγκρίσεις, όπως προβλέπονται στους συνημμένους πίνακες της πρόσκλησης:

- ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΝΑΓΚΑΙΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΠΡΑΞΗΣ και
- ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΓΚΡΙΣΕΩΝ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΠΡΟΟΔΟΥ ΑΥΤΗΣ

Εάν δεν απαιτούνται κάποιες εγκρίσεις λόγω της φύσης του έργου που υποβάλλεται, αυτό πρέπει να αιτιολογείται κατάλληλα στον πίνακα που θα υποβληθεί και να τεκμηριώνεται με σχετικό απαλλακτικό έγγραφο από τον αρμόδιο φορέα.

Κατά την υποβολή της πρότασης είναι απαραίτητο δικαιολογητικό το Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ), με ημερομηνία έκδοσης μετά την 27η/11/2017, όπως καταγράφεται στον Πίνακα αποτύπωσης των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου της πράξης και βαθμό προόδου αυτής.

Σημειώνεται ότι επιλέξιμα προς χρηματοδότηση είναι όλα τα νομίμως υφιστάμενα δημόσια κτίρια, τα οποία κατατάσσει ο ισχύον Κανονισμός Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ 2017-ΔΕΠΕΑ/οικ. 178581/30.6.17, ΦΕΚ 2367/Β/12-7-17), σε

κατηγορία ενεργειακής απόδοσης μικρότερης ή ίσης της Δ και η οικοδομική τους άδεια έχει εκδοθεί πριν το 2010.

Τα κτίρια για τα οποία αιτείται η ενεργειακή αναβάθμιση θα πρέπει να είναι πλήρως προσβάσιμα για ΑμεΑ, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το παράρτημα ΙΙ της πρόσκλησης.

Η προϋπόθεση αυτή αξιολογείται με το κριτήριο: «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία». Για την εξέταση του κριτηρίου απαιτείται η υποβολή μελέτης προσβασιμότητας, η οποία θα τεκμηριώνει την συμμόρφωση του κτιρίου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. (βλ. Πίνακα αποτύπωσης των αναγκαίων τεχνικών και υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης πράξης)

Σε περίπτωση που ένα κτίριο δεν είναι προσβάσιμο, οι απαιτούμενες παρεμβάσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας είναι υποχρεωτικές προκειμένου να εκπληρώνεται το κριτήριο. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω παρεμβάσεις δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στην παρούσα πρόσκληση. Ως εκ τούτου, οι εργασίες προσβασιμότητας που απαιτούνται θα πρέπει να υλοποιηθούν με πόρους του δικαιούχου/κύριου του έργου.

Η μελέτη προσβασιμότητας που αναδεικνύει τις εργασίες που πρέπει να πραγματοποιηθούν στο κτίριο που θα αναβαθμιστεί ενεργειακά αποτελεί υποχρεωτικό στοιχείο του φακέλου υποβολής του έργου. Η ανάθεση των εργασιών προσβασιμότητας θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί πριν την έγκριση δημοπράτησης του έργου της Ενεργειακής Αναβάθμισης του κτιρίου (σχετικός όρος θα τεθεί στην Απόφαση Ένταξης του έργου).

Για την συμπλήρωση των τιμών των δεικτών CO32 και CO34 που είναι απαραίτητοι για την αξιολόγηση των έργων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα δεδομένα των Δελτίων Ταυτότητας Δείκτη καθώς και των συνοδευτικών σε αυτά αρχείων που είναι συνημμένα στις προσκλήσεις.

Ο Δείκτης Αποτελέσματος T3106 καταχωρείται στο ΤΔΕ χωρίς τιμή (όχι μηδενική τιμή)

Γ. Θεσμικό πλαίσιο για την ενεργειακή αναβάθμιση

- Ο Ν. 4122/2013 (Α'42) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» και ειδικότερα το άρθρο 10 αυτού.
- Ο Ν. 4342/2015 (Α' 143) «... Ενσωμάτωση στο Ελληνικό δίκαιο της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 “Για την ενεργειακή απόδοση, την τροποποίηση των Οδηγιών 2009/125/ΕΚ και 2010/30/ΕΕ και την κατάργηση των Οδηγιών 2004/8/ΕΚ και 2006/32/ΕΚ”, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία 2013/12/ΕΕ του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013 “Για την προσαρμογή της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ενεργειακή απόδοση, λόγω της προσχώρησης της Δημοκρατίας της Κροατίας” και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
- Η υπ' αρ. ΔΕΠΕΑ/οικ.178581/30.06.2017 (Β' 2367/12.07.2017) κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας σχετικά με την Έγκριση Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
- Η υπ' αριθμ. ΔΕΠΕΑ/οικ. 182365/17.11.2017 (Β' 4003/17.11.2017) απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος & Ενέργειας «Έγκριση και εφαρμογή των Τεχνικών Οδηγιών ΤΕΕ για την Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων», όπως ισχύει (βλ. ΦΚ Β' 4108/23.11.2017).

Δ. Πλαίσιο Κρατικών Ενισχύσεων

Το άρθρο 107 Παράγραφος 1 της Συνθήκης ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις «ως ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους που να νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό δια της ευνοϊκής μεταχείρισεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ των κρατών μελών συναλλαγές. Με βάση την Ανακοίνωση της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/С 262/01) που εξειδικεύει το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ, οι κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις εφαρμόζονται μόνο όταν ο αποδέκτης της ενίσχυσης είναι «επιχείρηση». Ως «επιχειρήσεις» νοούνται οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησης τους. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός μιας οντότητας ως επιχείρησης εξαρτάται αποκλειστικά από την φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί.

Σύμφωνα με το σημείο 205 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής για την έννοια της κρατικής ενίσχυσης (2016/С 262/01), σε περίπτωση που μια υποδομή χρησιμοποιείται τόσο για οικονομικές όσο και για μη οικονομικές δραστηριότητες, η δημόσια χρηματοδότηση για την κατασκευή της θα εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις μόνο στο βαθμό που καλύπτει τις δαπάνες που συνδέονται με τις οικονομικές δραστηριότητες. Σε περίπτωση μικτής χρήσης, εάν η υποδομή χρησιμοποιείται σχεδόν αποκλειστικά για μη οικονομική δραστηριότητα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η χρηματοδότηση της ενδέχεται να μην εμπίπτει καθόλου στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων, υπό την προϋπόθεση ότι η οικονομική χρήση παραμένει αμιγώς επικουρική, ήτοι για δραστηριότητα που συνδέεται άμεσα με την λειτουργία της υποδομής και είναι απαραίτητη για αυτήν.

Σύμφωνα με το άρθρο 272 του Omnibus, το οποίο αφορά τις τροποποιήσεις του Καν. 1303/2013 (Κανονισμός Κοινών Διατάξεων), και ειδικότερα την παράγραφο (26) αυτού: Το άρθρο 61 τροποποιείται ως εξής: α) στην παράγραφο 1, το πρώτο εδάφιο αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο: «1. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα μετά την ολοκλήρωσή τους. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου ως “καθαρά έσοδα” νοούνται ταμειακές ροές που καταβάλλονται

απευθείας από τους χρήστες για αγαθά ή υπηρεσίες παρεχόμενα από την πράξη, όπως τέλη τα οποία βαρύνουν άμεσα τους χρήστες για τη χρήση της υποδομής, την πώληση ή τη μίσθωση γης ή κτιρίων, ή πληρωμές για υπηρεσίες μείον τυχόν λειτουργικά έξοδα και έξοδα αντικατάστασης βραχύβιου εξοπλισμού τα οποία προκύπτουν κατά την αντίστοιχη περίοδο. Η εξοικονόμηση λειτουργικών δαπανών που επιφέρει η πράξη, με εξαίρεση την εξοικονόμηση δαπανών που προκύπτει από την εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης, θεωρείται ως καθαρό έσοδο εκτός αν αντισταθμίζεται με ισοδύναμη μείωση των επιχορηγήσεων λειτουργίας». Η τροποποίηση αυτή (σύμφωνα με το άρθρο 282 του Ομπνibus) εφαρμόζεται από τις 2 Αυγούστου 2018.

2. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να εμπίπτουν στον (στους) ακόλουθο (ους) θεματικό (ούς) στόχο (ους), επενδυτική (ές) προτεραιότητα (ες), ειδικό (οι) στόχο (οι), κατηγορία (ες) περιφέρειας (ών) ανά Άξονα Προτεραιότητας ή και ανά Επιχειρησιακό Πρόγραμμα.

Πίνακας 1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ : Κρήτη		ΚΩΔ.	15
ΚΩΔΙΚΟΣ ΕΚΧΩΡΗΣΗΣ: -			
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βιώσιμη Ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη		ΚΩΔ.	2
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: Υποστήριξη της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς		ΚΩΔ.	04
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης		ΚΩΔ.	4c
ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ:	- Η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων	ΚΩΔ.	6
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	- Μετάβαση	ΚΩΔ.	2

- 2.1 Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα πρέπει να συνεισφέρουν στην επίτευξη των σχετικών δεικτών παρακολούθησης, οι οποίοι είναι:

Πίνακας 2: Δείκτες εκρών

Ε.Π.:15	Α.Π.: 2	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c			
			Ειδικός Στόχος: Η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων			
ΚΩΔ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
				ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
CO32	Ενεργειακή απόδοση: Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημόσιων κτιρίων	Κιλοβατώρες κατ'έτος	Μετάβαση	7.000.000,00		
CO34	Μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου: Εκτιμώμενη ετήσια μείωση των εκπομπών των αερίων θερμοκηπίου	Τόνοι Ισοδύναμου CO2	Μετάβαση	2.548,00		

Πίνακας 3: Δείκτες αποτελεσμάτων

Ε.Π.:15	Α.Π.2	ΤΑΜΕΙΟ: ΕΤΠΑ	ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 4c							
			Ειδικός Στόχος: Η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων							
ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑΣΙΑ	ΜΟΝΑΔΑ ΜΕΤΡΗΣΗΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ	ΚΩΔ. ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΤΟΧΟΥ	ΤΙΜΗ ΒΑΣΗΣ			ΤΙΜΗ ΣΤΟΧΟΣ		
					ΣΥΝ.	ΑΝΔΡ.	ΓΥΝ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
T3106	Ετήσια εξοικονόμηση τελικής ενέργειας	ΚΤΟΕ	Μετάβαση	6						

3. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

- 3.1. Η συγχρηματοδοτούμενη (όπου συγχρηματοδοτούμενη δημόσια δαπάνη είναι η επιλέξιμη δημόσια δαπάνη από το ΕΠ για τον υπολογισμό της κοινοτικής συνδρομής) δημόσια δαπάνη που διατίθεται για την ένταξη πράξεων με την παρούσα πρόσκληση ανέρχεται σε **8.500.000,00 €** και κατανέμεται ενδεικτικά ανά πεδίο παρέμβασης δράση και κατηγορία περιφέρειας, ως ακολούθως:

Πίνακας 4

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: Κρήτη			ΚΩΔ: 15
ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: Βιώσιμη Ανάπτυξη με αναβάθμιση του περιβάλλοντος και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής στην Κρήτη			ΚΩΔ: 2
ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ / ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 04 / 4c			
ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ	ΔΡΑΣΗ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ:	ΣΥΓΧΡΗΜ/ΜΕΝΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
(2)	(3)	(4)	(5)
013 Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	4.ε.3:Παρεμβάσεις εξοικονόμησης ενέργειας στα Δημόσια Κτίρια	Μετάβαση	8.500.000,00
ΣΥΝΟΛΟ			8.500.000,00

- 3.2 ΗΔ.Α. δύναται να τροποποιήσει το συνολικό ύψος της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης της παρούσας πρόσκλησης ή και να προβεί σε αιτιολογημένη ανάκληση ισχύος της πρόσκλησης, ενημερώνοντας σε κάθε περίπτωση τους Δικαιούχους μέσω της οικείας ιστοσελίδας: **www.pepkritis.gr**
- 3.3 Στο πλαίσιο της ορθής διαχείρισης, η ΔΑ/ΕΦ, εκτιμώντας κατά περίπτωση τα δεδομένα υλοποίησης του ΕΠ, καθώς και την εξειδίκευση του ΕΠ και τη φύση των δράσεων, δύναται να εντάξει πράξεις έως το 120% του ύψους της συνολικής συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης που τίθεται στην παρούσα Πρόσκληση.
- 3.4 Έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης θα εξεταστούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01). Στις περιπτώσεις αυτές, προκειμένου το σύνολο της δημόσιας χρηματοδότησης της προτεινόμενης δράσης να μην εμπίπτει στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων, πρέπει να διασφαλιστεί ότι η χρηματοδότηση που παρέχεται για την κατασκευή των σχετικών υποδομών δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διεισδότηση ή για έμμεση επιδότηση άλλων οικονομικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της λειτουργίας των υποδομών.
- 3.5 Έργα που αφορούν στην οικονομική και εμπορική εκμετάλλευση παρεχομένων υπηρεσιών ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στο θεσμικό πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΓΑΚ, κατευθυντήριες οδηγίες κλπ). Στις περιπτώσεις που τελικά κριθεί ότι η προτεινόμενη δράση ή τμήμα δράσης εμπίπτει στο ανωτέρω θεσμικό πλαίσιο, υπάρχει η δυνατότητα δημόσιας χρηματοδότησής της μέχρι του ύψους της έντασης ενίσχυσης που προσδιορίζεται μέσω της χρήσης του Γενικού Απαλλακτικού Κανονισμού ή του Κανονισμού De Minimis, ανά περίπτωση.
- 3.6 Επισημαίνεται ότι στην περίπτωση της κρατικής ενίσχυσης το ποσό που υπολείπεται της εγκεκριμένης συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης σε σχέση με το συνολικό κόστος του έργου, καλύπτεται από ίδιους πόρους του δικαιούχου.
- 3.7 Οι προπαρασκευαστικές ενέργειες καθώς και έργα μικρής κλίμακας χωρίς περαιτέρω οικονομική εκμετάλλευση και παραγωγή εσόδων δύναται να μην ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης καθώς μπορούν να χαρακτηριστούν ως παρεμβάσεις τοπικής εμβέλειας.

4. ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

- 4.1 Ως ημερομηνία λήξης της προθεσμίας επιλεξιμότητας των δαπανών των προτεινόμενων πράξεων ορίζεται η **31/12/2023**. Η ολοκλήρωση των προτεινόμενων πράξεων θα πρέπει να συντελεστεί έως την ως άνω ημερομηνία.
- 4.2 Πράξεις που έχουν περατωθεί φυσικά ή εκτελεστεί πλήρως δεν είναι επιλέξιμες, ανεξάρτητα εάν έχουν εκτελεστεί ή όχι οι σχετικές πληρωμές.
- 4.3 Οι κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των συγχρηματοδοτούμενων πράξεων προσδιορίζονται στην με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ 1016/19-12-2018 (ΦΕΚ Β' 5968)Υπουργική Απόφαση «Εθνικοί Κανόνες Επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014-2020 – Έλεγχος νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 – Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΕΚΕΔ).

4.3 (β) Ενδεικτικές Κατηγορίες Δαπανών βάσει παραστατικών

Κατηγορία δαπάνης	Περιγραφή
A.1	Άμεσες δαπάνες

- 4.4 Έργα με έσοδα
Προκειμένου να καθοριστούν τα δυνητικά «καθαρά έσοδα» που παράγει η πράξη μετά την ολοκλήρωσή της και ενδεχομένως και κατά τη διάρκεια υλοποίησής της, καταρτίζεται από τον δικαιούχο χρηματοοικονομική ανάλυση σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες που είναι συνημμένες στην παρούσα πρόσκληση Ο_Ε.Ι_4 «Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για Πράξεις των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020»).

Σε περίπτωση που μια πράξη εξετάζεται στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής (σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C

262/01), προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμβατότητα του έργου με το δίκαιο του ανταγωνισμού, πρέπει κατά την υποβολή των προτάσεων οι δυνητικοί δικαιούχοι να υποβάλλουν στοιχεία τα οποία διασφαλίζουν ότι η χρηματοδότηση του έργου δεν απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό ή να έχει επιπτώσεις στις συναλλαγές. Είναι στην διακριτική ευχέρεια της ΕΥΔ να ζητήσει επιπλέον δικαιολογητικά έγγραφα προκειμένου να μπορέσει να ολοκληρώσει την αξιολόγηση.

Σε περίπτωση που το σύνολο ή μέρος της πράξης χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του Κανονισμού 651/2014 (ΓΑΚ) και για τον προσδιορισμό του ποσού/έντασης ενίσχυσης λαμβάνεται υπόψη το έλλειμμα χρηματοδότησης που προσδιορίζεται μέσω χρηματοοικονομικής ανάλυσης, πρέπει κατά τη διάρκεια ζωής του έργου να προκύπτουν λειτουργικά έσοδα μεγαλύτερα ή ίσα από τις λειτουργικές δαπάνες.

4.5 Ειδικότεροι κανόνες επιλεξιμότητας.

A. Επιλέξιμες είναι οι ακόλουθες παρεμβάσεις

- **Αντικατάσταση Κουφωμάτων**. Η παρέμβαση αφορά κατά βάση σε θερμομονωτικά/ θερμο-διακοπτόμενα κουφώματα με διπλούς υαλοπίνακες. Επιλέξιμη είναι και η αλλαγή μόνο του υαλοπίνακα (συμπεριλαμβανομένων των εργασιών προσαρμογής του πλαισίου) με την προϋπόθεση ότι επιτυγχάνεται ενεργειακή αναβάθμιση του κουφώματος (υφιστάμενο πλαίσιο και υαλοπίνακας) ώστε να πληρούνται οι ελάχιστες απαιτήσεις του ΚΕΝΑΚ 2017 για τα υφιστάμενα κτίρια. Επιλέξιμη, επίσης, είναι η αντικατάσταση κουφωμάτων κλιμακοστασίου και φωταγωγού σε πολυώροφο κτίριο. Δεν συμπεριλαμβάνονται όμως «ανοίγματα» προς εσωτερικούς χώρους του κτιρίου θερμαινόμενους ή μη (π.χ. εσωτερικές πόρτες). Στην κατηγορία αυτή γίνονται αποδεκτές και συμπληρωματικές (κι όχι αυτοτελείς) δαπάνες για σταθερά ή κινητά συστήματα σκίασης (τέντες, εξώφυλλα, ρολά, κλπ).

- **Εφαρμογή συστήματος θερμομόνωσης στο κτιριακό κέλυφος**. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη εκτός από την τοποθέτηση εξωτερικής θερμομόνωσης και η εφαρμογή συστήματος εσωτερικής θερμομόνωσης (π.χ. για διατηρητέα κτίρια, τεχνικές δυσκολίες).

- **Αναβάθμιση συστήματος θέρμανσης**. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμες:

- Η εγκατάσταση νέου ή αντικατάσταση συστήματος καυστήρα - λέβητα με καινούριο σύστημα καυστήρα - λέβητα πετρελαίου ή φυσικού αερίου ή υγραερίου, Η εγκατάσταση / αντικατάσταση αφορά στον ηλεκτρομηχανολογικό εξοπλισμό του λεβητοστασίου στο σύνολό του και του δικτύου διανομής (αυτοματισμοί, κυκλοφορητές, καμινάδα, αντικατάσταση ή μόνωση σωληνώσεων, κλπ.). Δεν είναι επιλέξιμες οι δαπάνες για δεξαμενή πετρελαίου ή υγραερίου.

- Η τοποθέτηση διατάξεων αυτομάτου ελέγχου της λειτουργίας του συστήματος θέρμανσης, όπως χρονοδιακόπτες, αυτοματισμοί αντιστάθμισης ή/και υδραυλικής ισορροπίας για τη ρύθμιση των μερικών φορτίων (τρίοδη ή τετράοδη ηλεκτροβάννα, ρυθμιστές στροφών κυκλοφορητών, κλπ), θερμοστάτες χώρων, θερμοστατικές κεφαλές θερμαντικών σωμάτων, κλπ., συμπεριλαμβανομένων συστημάτων θερμιδομέτρησης για την κατανομή δαπανών θέρμανσης.

- Αντλίες Θερμότητας. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση αντλιών θερμότητας:

α) τοπικών μονάδων απ' ευθείας εκτόνωσης με θερμαινόμενο μέσο τον αέρα

β) ημικεντρικών μονάδων απ' ευθείας εκτόνωσης με θερμαινόμενο μέσο τον αέρα,

γ) κεντρικών μονάδων με θερμαινόμενο μέσο το νερό

Κατ' αντιστοιχία τα ηλεκτρολογικά ως συνοδευτικές εργασίες..

- **Αναβάθμιση με συστήματα Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) για θέρμανση/ ψύξη και ΣΗΘΥΑ**. Στην κατηγορία αυτή είναι επιλέξιμη η τοποθέτηση ηλιακών συστημάτων για την παροχή ζεστού νερού χρήσης ή/και υποβοήθηση του κυρίως συστήματος θέρμανσης (συλλέκτης, δοχείο αποθήκευσης νερού, βάση στήριξης, σωληνώσεις, κλπ) καθώς και συστήματος εξυπηρέτησης των φορτίων θέρμανσης/ ψύξης που λειτουργεί με την αξιοποίηση ανανεώσιμης πηγής ενέργειας, (π.χ. καυστήρας βιομάζας, αντλίες θερμότητας, ηλιοθερμικά συστήματα, κλπ.) ή συστήματος συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ).

- **Άλλες Δράσεις Προώθησης της Αυτοπαραγωγής από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ)** όπως ο ενεργειακός συμψηφισμός (net metering) ή ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός (virtual net metering).

- **Εγκατάσταση** συστήματος ενεργειακής διαχείρισης (BEMS).

- **Πιστοποίηση** κατά ISO 50001:2011 με την εφαρμογή συστήματος Ενεργειακής Διαχείρισης.

- **Υποστηρικτικές δράσεις** όπως υπηρεσίες Συμβούλου για ενεργειακά θέματα, Τεχνικές Μελέτες, Ενεργειακές επιθεωρήσεις (έκδοση ΠΕΑ, Ενεργειακός Έλεγχος) κτλ,

- **Λοιπές δαπάνες** που συμβάλλουν αποδεδειγμένα στην ενεργειακή αναβάθμιση του κτιρίου.

- **Στις ανωτέρω δαπάνες** συμπεριλαμβάνονται εκτός των απαιτούμενων υλικών (κυρίων, βοηθητικών και μικροϋλικών) και οι λοιπές εργασίες, που είναι αλληλένδετα συνδεδεμένες με αυτές, με σκοπό την επίτευξη ενός άρτιου, τεχνικού και λειτουργικού αποτελέσματος.

B. Δεν είναι επιλέξιμες οι ακόλουθες εργασίες:

- κινητά στοιχεία, μη μόνιμου χαρακτήρα (πχ κουρτίνες, εσωτερικές περσίδες κλπ)

- λοιπός εξοπλισμός που δεν συμβάλει στην ενεργειακή αναβάθμιση

Τα υλικά και τα συστήματα που θα χρησιμοποιηθούν για τις παρεμβάσεις πρέπει να φέρουν ενεργειακή σήμανση εφόσον προβλέπεται. Τα δομικά υλικά και τα ηλεκτρομηχανολογικά συστήματα, για τα οποία υφίσταται σχετική υποχρέωση από την κείμενη νομοθεσία, θα πρέπει να φέρουν σήμανση CE.

Για δράσεις που δεν καλύπτονται από το ΠΕΑ, εφόσον απαιτείται, θα γίνει ενεργειακός έλεγχος.

5. ΟΔΗΓΙΕΣ ΥΠΟΒΟΛΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

5.1 Οι υποψήφιοι δικαιούχοι υποβάλλουν **αποκλειστικά ηλεκτρονικά** τις προτάσεις μέσω του ΟΠΣ. – ΕΣΠΑ 2014-2020 (εφεξής ΟΠΣ ΕΣΠΑ). Για τον σκοπό αυτό, απαιτείται να διαθέτουν ατομικό λογαριασμό χρήστη (αναγνωριστικό και συνθηματικό) για την πρόσβαση στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ:

5.1.1 αφ ενός τα στελέχη του Δικαιούχου για συμπλήρωση δελτίων και

5.1.2 αφ ετέρου ο νόμιμος εκπρόσωπος του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου (στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους) για υποβολή προτάσεων, ο οποίος μπορεί να εξουσιοδοτήσει χρήστη του συστήματος για το σκοπό αυτό.

Οδηγίες για απόκτηση λογαριασμού χρήστη στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ βρίσκονται στην ηλεκτρονική δ/νση <http://logon.ops.gr/>.

Εάν ο Δικαιούχος δεν διαθέτει ήδη «κωδικό Φορέα» στο ΟΠΣ από την περίοδο 2007-2013, θα πρέπει να υποβάλει αίτηση για κωδικό φορέα σύμφωνα με τις οδηγίες στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/>, πριν την υποβολή της πρότασης

5.2 Οι προτάσεις υποβάλλονται μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ στην ηλεκτρονική διεύθυνση <http://logon.ops.gr/>

από την **16/03/2020 08:00:00** (ημερομηνία έναρξης υποβολής προτάσεων) έως την **17/07/2020 15:00:00** (ημερομηνία λήξης υποβολής προτάσεων).

Επισημαίνεται ότι η πρόταση υποβάλλεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ από τον νόμιμο εκπρόσωπο του Δικαιούχου ή του κύριου Δικαιούχου [στην περίπτωση υλοποίησης της πρότασης έργου (πράξης) από πολλαπλούς Δικαιούχους] (ατομικός λογαριασμός χρήστη του νόμιμου εκπροσώπου). Ο Δικαιούχος μετά την επιτυχή υποβολή της πρότασης ενημερώνεται σχετικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ.

Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στην

«ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ»

στη διεύθυνση Δ. Μποφώρ 7, Ηράκλειο 71202 **εντός 10 εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής των προτάσεων.

Δεν θα γίνονται δεκτές προτάσεις εκτός των ανωτέρω προθεσμιών.

Πριν τη λήξη της προθεσμίας υποβολής προτάσεων, επιτρέπεται η επανυποβολή νέας πρότασης κατόπιν ακύρωσης της αρχικής πρότασης. Η πρόταση αξιολογείται βάσει της τελευταίας επιτυχούς/έγκυρης υποβολής.

Η ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων γίνεται μέσω της οικείας ιστοσελίδας/ηλεκτρονικής διεύθυνσης **www.pepkritis.gr**.

5.3 Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ. Στην παρούσα πρόσκληση επισυνάπτονται Οδηγίες για τη συμπλήρωση των πεδίων του Τεχνικού Δελτίου Πράξης.

Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού δικαιούχου.

Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα παρακάτω δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το Τεχνικό Δελτίο Πράξης :

02. Τεχνικό Δελτίο Πράξης

03. Στοιχεία που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δικαιούχου

05. Απόφαση Αρμόδιου Συλλογικού Οργάνου για την υποβολή της πρότασης

06. Προγραμματική σύμβαση, εφόσον απαιτείται

20. Υπολογισμός των καθαρών εσόδων για Πράξεις που παράγουν έσοδα, εφόσον απαιτείται

22. Τυποποιημένα χρονοδιαγράμματα για την εκτίμηση της ρεαλιστικότητας του χρονοδιαγράμματος

31. Τεύχη Δημοπράτησης (Σχέδιο ή Εγκεκριμένα Τεύχη)

33. Εκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία

41. Βεβαίωση-Δήλωση ανάληψης λειτουργίας και συντήρησης του Έργου

50. Εγκριτικές αποφάσεις μελετών

51. Πίνακας αποτύπωσης των αναγκών, τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης Πράξης

52. Πίνακας αποτύπωσης των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου της πράξης και του βαθμού προόδου αυτής

53. Δελτίο Ενεργειών Ωρίμανσης και Υποχρεώσεων Πράξης

60. Διοικητική Ικανότητα / Οργανωτική Δομή και Διαδικασίες
61. Διοικητική Ικανότητα / Διαδικασίες διαχείρισης και υλοποίησης έργων
62. Επιχειρησιακή ικανότητα / Ομάδα Εργου & Υποποίηση συναφών Έργων
63. Επιχειρησιακή ικανότητα / Εμπειρία στην υλοποίηση συναφών έργων

Λοιπά έγγραφα:

- Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης (ΠΕΑ)
- Στοιχεία που αποδεικνύουν τη χρήση/επισκεψιμότητα των εν λόγω χώρων (για δημόσια κτίρια πλην σχολικών μονάδων ή κτιρίων του τομέα της υγείας)/
- Στοιχεία μελέτης , ανάλυση κόστους – οφέλους για την τεκμηρίωση των παρεμβάσεων ΑΠΕ (εφόσον απαιτείται)
- Σχέδιο δράσης Ενεργειακής Απόδοσης Δημοτικών Κτιρίων
- Απόσπασμα χάρτη οπου θα εντοπίζεται η θέση του εν λόγω κτιρίου σε σχέση με τα όρια των περιοχών ΟΧΕ UNESCO
- Μελέτες και Εγκρίσεις σύμφωνα με πίνακες 51 και 52
- Για δράσεις που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της συνθήκης για την λειτουργία της Ε.Ε. (2016/C 262/01), επαρκή στοιχεία που να τεκμηριώνουν τη μη ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης δυνάμει συγκεκριμένης διάταξης του Κανονισμού.
- Για δράσεις που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και θα εξετασθούν στο πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 651/2014 της Επιτροπής, της 17ης Ιουνίου 2014, είναι απαραίτητο να περιέχονται στο φάκελο που θα υποβληθεί προς αξιολόγηση στοιχεία προκειμένου να εξετασθεί η εκπλήρωση των προϋποθέσεων του Γενικού και Ειδικού Μέρους του ΓΑΚ και ειδικότερα σε ότι αφορά:

Τήρηση ή μη των σωρευτικών προϋποθέσεων ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης (επιχείρηση που ασκεί οικονομική δραστηριότητα, οικονομικό πλεονέκτημα, προνομιακή μεταχείριση, κρατικοί πόροι, νόθευση ανταγωνισμού & διατάραξη ενδοκοινοτικού εμπορίου)

Τεκμηρίωση του χαρακτήρα κινήτρου

Αποκλεισμό των προβληματικών επιχειρήσεων

Αποκλεισμό των επιχειρήσεων στις οποίες αφορά ο κανόνας Deggendorf, με υποβολή Υπεύθυνης Δήλωσης ότι δεν εκκρεμεί διαταγή ανάκτησης, κατόπιν προηγούμενης απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με την οποία μια ενίσχυση κηρύσσεται παράνομη και ασυμβίβαστη και ότι η πρόταση δεν αφορά σε ad hoc ενίσχυση υπέρ μια τέτοιας επιχείρησης

Αποκλεισμό των μέτρων ενισχύσεων που παραβιάζουν το δίκαιο της Ένωσης

Τεκμηρίωση της μη σώρευσης ενισχύσεων λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν επιτρέπεται η σώρευση των απαλλασσομένων ενισχύσεων με οποιεσδήποτε άλλες ενισχύσεις για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες, οι οποίες επικαλύπτονται πλήρως ή εν μέρει, εάν το αποτέλεσμα υπερβαίνει την υψηλότερη ένταση ενίσχυσης/το υψηλότερο ποσό ενίσχυσης που εφαρμόζεται στην ενίσχυση αυτή

Αποδοχή της δημοσίευσης στοιχείων για την ενίσχυση με υποβολή δήλωσης αποδοχής της δημοσίευσης στοιχείων για κάθε χορήγηση μεμονωμένης ενίσχυσης που υπερβαίνει τα 500.000€

Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/ έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf, ως συνημμένα στο ΤΔΠ. Η ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων υποβάλλεται σε μορφή αρχείου Excel.

6. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΠΡΑΞΕΩΝ

Μετά την υποβολή της πρότασης από τον υποψήφιο Δικαιούχο ή από τον κύριο Δικαιούχο (στην περίπτωση που η υλοποίηση της υποβαλλόμενης πρότασης προβλέπεται ότι θα πραγματοποιηθεί από πολλαπλούς δικαιούχους), η διαδικασία για την ένταξη των πράξεων στο Ε.Π. ακολουθεί τα παρακάτω βήματα. Ειδικότερες λεπτομέρειες ως προς την μεθοδολογία και τα κριτήρια αξιολόγησης παρατίθενται στο σχετικό συνημμένο ή/και στο περιεχόμενο της Πρόσκλησης.

Συγκριτική Αξιολόγηση

- 6.1 **Αξιολόγηση των προτάσεων από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του ΕΠ (ή εναλλακτικά τον Ενδιάμεσο Φορέα)** σε δύο στάδια:

Α' Στάδιο : Πληρότητα και επιλεξιμότητα πρότασης

Β' Στάδιο : Αξιολόγηση των προτάσεων ανά ομάδα κριτηρίων

Η αξιολόγηση γίνεται με βάση την εγκεκριμένη μεθοδολογία και τα εγκεκριμένα κριτήρια από την Επιτροπή Παρακολούθησης, που επισυνάπτονται στην παρούσα πρόσκληση και ξεκινά μετά την καταληκτική ημερομηνία υποβολής προτάσεων της παρούσας πρόσκλησης (σημείο 5.2).

Η προθεσμία για τον έλεγχο της πληρότητας και την ολοκλήρωση της αξιολόγησης της πρότασης του δικαιούχου, από την αρμόδια διαχειριστική αρχή, ορίζεται μέχρι εξήντα (60) μέρες από την ημερομηνία λήξης της προθεσμίας υποβολής προτάσεων (παρ. 2, άρθρο 20, ν. 4314/2014). Με την ολοκλήρωση της συγκριτικής αξιολόγησης οι προτάσεις κατατάσσονται σε φθίνουσα σειρά με βάση τη βαθμολογία τους.

- 6.2 Έκδοση προσωρινού πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων.

6.3 Υποβολή και εξέταση ενστάσεων.

Οι δυνητικοί Δικαιούχοι δύνανται να υποβάλουν ένσταση στην αρμόδια ΔΑ ή ΕΦ σχετικά με τα αποτελέσματα της αξιολόγησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 43 της ΥΑ με αριθ. 137675/ΕΥΘΥ 1016/19-12-2018 (ΦΕΚ Β' 5968). Οι ενστάσεις υποβάλλονται άπαξ ανά στάδιο αξιολόγησης, εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) εργάσιμων ημερών από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης, ήτοι:

α) της *Απόφασης Απόρριψης Πρότασης* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Α' της αξιολόγησης

β) του *Προσωρινού Πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων* που εκδίδεται κατά το Στάδιο Β' της αξιολόγησης.

Η ένσταση θα πρέπει να είναι αιτιολογημένη και ενυπόγραφη από [τον Δικαιούχο] ή [τον κύριο Δικαιούχο] (*σε περίπτωση πολλαπλών Δικαιούχων*) και όπου απαιτείται υπογεγραμμένη και από τον φορέα πρότασης, δηλαδή τον κύριο της πράξης, εφόσον είναι διαφορετικός φορέας από τον Δικαιούχο.

Η ΔΑ ή ο ΕΦ πρωτοκολλεί και εξετάζει όλες τις υποβαλλόμενες ενστάσεις. Τα αποτελέσματα της εξέτασης των ενστάσεων εγκρίνονται από τον Προϊστάμενο της ΔΑ ή του ΕΦ και κοινοποιούνται στους δυνητικούς Δικαιούχους που υπέβαλαν την ένσταση εντός δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών και αναρτώνται στο Πρόγραμμα Διαύγεια.

Οι ενστάσεις δύνανται να εξετάζονται από τριμελή επιτροπή αξιολόγησης ενστάσεων, η οποία συγκροτείται με απόφαση του Προϊσταμένου της ΔΑ ή του ΕΦ, εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την καταληκτική ημερομηνία υποβολής της ένστασης. Στη διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων δεν μπορούν να συμμετέχουν στελέχη της ΔΑ ή του ΕΦ που συμμετείχαν στη διαδικασία αξιολόγησης της συγκεκριμένης πρότασης την οποία αφορά η ένσταση. Επιπλέον, θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι τα στελέχη που εξετάζουν την ένσταση διαθέτουν την απαιτούμενη ανεξαρτησία, μέσω της υποβολής δήλωσης μη σύγκρουσης συμφερόντων.

Αν η υποβληθείσα ένσταση η οποία αφορά τα αποτελέσματα του Σταδίου Α' γίνει δεκτή, η ΔΑ ή ο ΕΦ προβαίνει στην αξιολόγηση του Σταδίου Β'.

Με την ολοκλήρωση της εξέτασης των ενστάσεων που αφορούν το Στάδιο Β' της αξιολόγησης, οι προτάσεις για τις οποίες γίνεται αποδεκτή η ένσταση προστίθενται στον πίνακα κατάταξης, στη σειρά που τις κατατάσσει η βαθμολογία τους, προκειμένου να προκύψει ο *Οριστικός Πίνακας κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων*.

6.4 Έκδοση οριστικού πίνακα κατάταξης αξιολογημένων προτάσεων, μετά την εξέταση των υποβαλλόμενων ενστάσεων.**6.5 Έκδοση απόφασης ένταξης της πράξης από τον/την Περιφερειάρχη ΚΡΗΤΗΣ, σε συνέχεια προηγούμενης θετικής εισήγησης του προϊσταμένου της Διαχειριστικής Αρχής του ΕΠ, ή από το αρμόδιο όργανο του ΕΦ σύμφωνα με την απόφαση ορισμού του ΕΦ.****6.6 Δημοσιοποίηση στην οικεία ιστοσελίδα του Ε.Π.:** του τίτλου των πράξεων που εντάσσονται στο Ε.Π., των Δικαιούχων αυτών, καθώς και του ποσού της συγχρηματοδοτούμενης δημόσιας δαπάνης.**6. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ – ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ**

6.1 Για αναλυτικότερες πληροφορίες σχετικά με την υποβολή των προτάσεων, την συμπλήρωση των ΤΔΠ και άλλες διευκρινίσεις αρμόδιος/οι είναι ο κ./οι κκ. **ΜΑΡΙΑ ΓΙΑΤΡΟΜΑΝΩΛΑΚΗ, 2813404531**, e-mail: **giatromanolaki@mou.gr**

6.2 Περαιτέρω πληροφορίες για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη», το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου του Ε.Π., το θεσμικό πλαίσιο υλοποίησης των πράξεων που εντάσσονται στο εν λόγω Ε.Π., τους κανόνες επιλεξιμότητας των δαπανών των πράξεων, καθώς και οποιαδήποτε πληροφορία για την υποβολή των προτάσεων (όπως οδηγίες για τη συμπλήρωση ΤΔΠ/Υ, δεικτών παρακολούθησης φυσικού αντικείμενου, εξειδίκευση κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων και άλλα έγγραφα αναγκαία για την εξέταση της πρότασης) βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση **www.pepkritis.gr**. Ο ανωτέρω δικτυακός τόπος αποτελεί βασικό εργαλείο επικοινωνίας της ΔΑ με το σύνολο των ενδιαφερομένων για το Ε.Π. και ανακοινώνεται σε αυτόν κάθε σχετική πληροφορία.

Ο ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΡΧΗΣ ΚΡΗΤΗΣ**ΑΡΝΑΟΥΤΑΚΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ****Πίνακας Αποδεκτών:**

Δήμοι (Περιφέρειας Κρήτης)
Λοιποί φορείς καθ' αρμοδιότητα
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ

Συνημμένα:

- Παράρτημα Ι: Υποχρεώσεις Δικαιούχων
- Τα παρακάτω συνημμένα βρίσκονται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: www.perkritis.gr
- Υπόδειγμα Αίτησης χρηματοδότησης
- Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης
- Οδηγός Αξιολόγησης Αιτήσεων Χρηματοδότησης
- Υπόδειγμα Απόφασης Ένταξης Πράξης
- Κριτήρια Επιλογής πράξεων – Μεθοδολογία αξιολόγησης
- Οδηγός για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020 (με παραρτήματα)
- Οδηγίες για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για πράξεις των προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020 [άρθρα 61 και 65(8) του Καν. (ΕΕ) 1303/2013
- Η υπ' αριθμ. 110427/ΕΥΘΥ 1020/20-10-2016 Υπουργική Απόφαση με θέμα «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπ' αριθ. 81986/ΕΥΘΥ712/31.07.2015 (ΦΕΚ Β' 1822) υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2014 - 2020 - Έλεγχοι νομιμότητας δημοσίων συμβάσεων συγχρηματοδοτούμενων πράξεων ΕΣΠΑ 2014-2020 από Αρχές Διαχείρισης και Ενδιάμεσους Φορείς - Διαδικασία ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης πράξεων» (ΦΕΚ 3521/Β/1-11-2016)».
- Πίνακας αποτύπωσης των αναγκών, τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης Πράξης
- Πίνακας αποτύπωσης των αδειών και εγκρίσεων του συνόλου της πράξης και του βαθμού προόδου αυτής.
- Δελτίο Προόδου Ενεργειών Ωρίμανσης Πράξης
- Κατάσταση Τήρησης Φακέλου Πράξης
- Δελτία ταυτότητας δεικτών

Κοινοποίηση:

1. Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, Νίκης 5-7, 105 57 Αθήνα
2. Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ), Νίκης 10, 105 63 Αθήνα
3. Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων, Ν. Νικοδήμου 11 & Βουλής, 105 58 Αθήνα
4. Ειδική Υπηρεσία ΟΠΣ, Αγ. Φιλοθέης 2, 105 56 Αθήνα
5. Υπουργείο Οικονομίας & Ανάπτυξης / Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ, Γενική Δ/ση Δημοσίων Επενδύσεων – Τμήμα Κατάρτισης ΠΔΕ, Υπόψη κ. Γρουζή, Νίκης 5, 10180 Αθήνα
7. Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ, Τομέας Ενέργειας, Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας, Μεσογείων 119, 10190 Αθήνα

Εσωτερική διανομή:

1. Φάκελος Προσκλήσεων ΕΣΠΑ 2014-2020
2. Προϊστάμενοι Μονάδων Α, Β.1, Β.2, Γ (με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)
3. Χρονολογικό Αρχείο

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ

Ο δικαιούχος της πράξης «. . . . .» αναλαμβάνει να τηρήσει τις παρακάτω υποχρεώσεις:

1. ΤΗΡΗΣΗ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΩΝ

- (i) Να τηρεί την Κοινοτική και Εθνική Νομοθεσία κατά την εκτέλεση της πράξης και ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις, την αειφόρο ανάπτυξη, τις κρατικές ενισχύσεις, την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών, τη μη διάκριση και την προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες.

2. ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να τηρεί τα χρονοδιαγράμματα υλοποίησης της πράξης και των επί μέρους υποέργων και ιδίως τα χρονοδιαγράμματα ανάθεσης και ολοκλήρωσης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών και ανάθεσης και εκτέλεσης των κύριων υποέργων της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης της πράξης.

Τυχόν υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των υποέργων προπαρασκευαστικών ενεργειών, όπως αυτό προσδιορίζεται στην απόφαση ένταξης της πράξης, επιφέρει την αυτοδίκαιη ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης (δηλαδή η πράξη απεντάσσεται από το ΕΠ).

Στις περιπτώσεις πράξεων με υποέργα προπαρασκευαστικών υποέργων η εγγραφή του προϋπολογισμού τους γίνεται σε δύο φάσεις. Στην πρώτη φάση εγγράφεται στο ΠΔΕ ο προϋπολογισμός των προπαρασκευαστικών ενεργειών. Εφόσον, τα υποέργα των προπαρασκευαστικών ενεργειών ολοκληρώνονται εντός του χρονοδιαγράμματος, ο προϋπολογισμός της πράξης που αντιστοιχεί στα κύρια υποέργα εγγράφεται στο ΠΔΕ, μετά από σχετικό αίτημα της Δ.Α. προς τη ΔΔΕ.

Η ανάληψη της κύριας νομικής δέσμευσης δεν μπορεί να υπερβεί την ημερομηνία ανάληψης της πρώτης νομικής δέσμευσης του κύριου υποέργου που ορίζεται στο σημείο 10 της Απόφασης Ένταξης. Σε περίπτωση υπέρβασης αυτού του χρονικού ορίου η Απόφαση Ένταξης θα ανακληθεί μετά από προειδοποιητική επιστολή της ΔΑ και την άπρακτη παρέλευση τριών μηνών. Η παραπάνω προθεσμία ισχύει με την επιφύλαξη δικαστικών ή διοικητικών αποφάσεων που αναστέλλουν την υλοποίηση της πράξης ή λόγω ανωτέρας βίας.

Υπερβάσεις του χρονοδιαγράμματος υλοποίησης των κύριων υποέργων δύνανται να επιφέρουν την επιτήρηση του δικαιούχου από τη ΔΑ και την επιβολή στο δικαιούχο λήψης διορθωτικών μέτρων εντός συγκεκριμένων προθεσμιών, αλλά και την ανάκληση της απόφασης ένταξης της πράξης.

- (ii) Να διασφαλίζει το λειτουργικό αποτέλεσμα της πράξης, λαμβάνοντας όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σκοπό αυτό, με βάση το κανονιστικό πλαίσιο του φορέα λειτουργίας και συντήρησης της πράξης και των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων του, στην περίπτωση που ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης της πράξης δεν ταυτίζεται με το δικαιούχο αυτής.
- (iii) Να λαμβάνει έγκριση από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π για τις διαδικασίες της διακήρυξης, ανάθεσης και τροποποίησης δημοσίων συμβάσεων. Στις περιπτώσεις πράξεων που εκτελούνται με ίδια μέσα ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει αίτημα εξέτασης για τροποποίηση της απόφασης υλοποίησης με ίδια μέσα.
- (iv) Να ενημερώνει έγκαιρα την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π σχετικά με την εξέλιξη της πράξης, ιδιαίτερα σε ότι αφορά τις προπαρασκευαστικές ενέργειες για την υλοποίησή της και να αποστέλλει όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση της πράξης έως και την ολοκλήρωσή της, σύμφωνα με τις διαδικασίες του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου.
- (v) Να πραγματοποιεί όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για την ενημέρωση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος ΟΠΣ – ΕΣΠΑ με τα δεδομένα και έγγραφα της πράξης που υλοποιεί και ειδικότερα τα δεδομένα και έγγραφα προγραμματισμού και υλοποίησης που απαιτούνται για τη χρηματοοικονομική διαχείριση, την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου και των δεικτών, τις επαληθεύσεις, τους ελέγχους, την αξιολόγηση πράξεων και γενικότερα τη διαδρομή ελέγχου της πράξης.
- (vi) Να διασφαλίζει την ακρίβεια, την ποιότητα και πληρότητα των στοιχείων που υποβάλλουν στο ΟΠΣ - ΕΣΠΑ, σύμφωνα με το χρονικό πλαίσιο που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις και να πραγματοποιεί διασύνδεση των Πληροφοριακών Συστημάτων του με το ΟΠΣ – ΕΣΠΑ για την αυτόματη υποβολή στοιχείων, εφόσον απαιτείται.
- (vii) Να εφαρμόζει το Ενιαίο Σύστημα Παρακολούθησης Δεικτών ΕΣΠΑ, ανάλογα με το επίπεδο εμπλοκής του στην παρακολούθηση των δεικτών της συγχρηματοδοτούμενης πράξης.
- (viii) Για πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ/ΠΑΝ για τις οποίες απαιτείται η συλλογή δεδομένων συμμετεχόντων (microdata), ο δικαιούχος υποχρεούται, επιπλέον, να εφαρμόσει τις διαδικασίες για τη συλλογή, επεξεργασία, αποθήκευση και μεταβίβαση των δεδομένων, όπως περιγράφονται στους ειδικούς όρους: ΕΙΔΙΚΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΕΚΤ/ΠΑΝ.

Οι δικαιούχοι έχουν την ευθύνη τήρησης των ειδικών υποχρεώσεων και στις περιπτώσεις που η συλλογή των δεδομένων

συμμετεχόντων διενεργείται από τους φορείς υλοποίησης ή παρόχους των πράξεων (π.χ. Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Δομές φροντίδας παιδιών κα)

3. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΗΣ

- (i) Να λειτουργεί μηχανισμό πιστοποίησης εκτέλεσης της πράξης, ο οποίος θα εξασφαλίζει τον αποτελεσματικό έλεγχο της ποιότητας και ποσότητας των υλικών των υπηρεσιών και του τελικού παραδοτέου αποτελέσματος, καθώς και να εφαρμόζει εσωτερικές διαδικασίες ελέγχου των πληρωμών, ο οποίος θα εξασφαλίζει τη νομιμότητα και κανονικότητά τους.
- (ii) Να τηρεί ξεχωριστή λογιστική μερίδα για την πράξη στην οποία θα καταχωρούνται όλες οι δαπάνες που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π, μέσω των Δελτίων Δήλωσης Δαπανών.
- (iii) Να υποβάλλει (εφόσον απαιτείται από τη φύση του έργου στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π και στην Αρχή Πιστοποίησης, μετά την ολοκλήρωση της πράξης
- α) στοιχεία για τους δημιουργούμενους τόκους από τη χρηματοοικονομική διαχείριση των διατιθέμενων πόρων.
- β) επικαιροποιημένη χρηματοοικονομική ανάλυση για τον υπολογισμό των καθαρών εσόδων για τις πράξεις που παράγουν καθαρά έσοδα, εφόσον απαιτείται,
- γ) στην περίπτωση πράξης που δεν είναι αντικειμενικά δυνατό να καθοριστούν εκ των προτέρων τα έσοδα, ο δικαιούχος υποχρεούται να υποβάλλει, ετησίως, στοιχεία για τα καθαρά έσοδα της πράξης, για περίοδο τριών ετών από την ολοκλήρωση της πράξης ή έως την προθεσμία για την υποβολή των εγγράφων για το κλείσιμο του ΕΠ, αναλόγως με το ποια ημερομηνία είναι προγενέστερη,
- δ) στην περίπτωση πράξης που παράγει καθαρά έσοδα μόνο κατά την υλοποίησή της και τα οποία δεν είχαν ληφθεί υπόψη κατά την ένταξη της πράξης (άρθρο 65 παρ. 8 του Καν. 1303/13), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα δηλώσει, το αργότερο, στο τελευταίο Δελτίο Δήλωσης Δαπανών που υποβάλλει.

4. ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ – ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΕΙΣ – ΕΛΕΓΧΟΙ

- (i) Να θέτει στη διάθεση, εφόσον ζητηθούν, καθ' όλη τη διάρκεια εκτέλεσης της πράξης και για όσο χρόνο ο δικαιούχος υποχρεούται για την τήρησή τους, όλα τα έγγραφα, δικαιολογητικά και στοιχεία της πράξης, στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π., Αρχή Πιστοποίησης, Αρχή Ελέγχου, Επιτροπή Παρακολούθησης και σε όλα τα ελεγκτικά όργανα της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (ii) Να αποδέχεται επιτόπιους ελέγχους από όλα τα αρμόδια εθνικά και ευρωπαϊκά ελεγκτικά όργανα, τόσο στην έδρα του, όσο και στους χώρους υλοποίησης της πράξης, και να διευκολύνει τον έλεγχο προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο που αφορά την εκτέλεση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

- (i) Να αποδέχεται τη συμπερίληψή τους στο κατάλογο των πράξεων του Ε.Π. που δημοσιοποιεί η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π στη διαδικτυακή πύλη www.espa.gr, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 115 και στο Παράρτημα XII του Καν. 1303/2013, και στο οποίο αναφέρονται: η ονομασία του δικαιούχου και της πράξης, σύνοψη της πράξης, ημερομηνία έναρξης της πράξης, ημερομηνία λήξης της πράξης, συνολική επιλέξιμη δαπάνη, ποσοστό συγχρηματοδότησης, ταχυδρομικός κώδικας, ή άλλη κατάλληλη ένδειξη της τοποθεσίας, χώρα, ονομασία της κατηγορίας παρέμβασης της πράξης.
- (ii) Να λαμβάνει όλα τα μέτρα πληροφόρησης που προβλέπονται στο Παράρτημα XII του Κανονισμού 1303/2013 και ειδικότερα:
- α) Να αναρτά προσωρινή πινακίδα, σημαντικού μεγέθους, στο εργοτάξιο των έργων υποδομής ή κατασκευών σε ορατό σημείο από το κοινό, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ, κατά τη φάση υλοποίησής τους.
- β) Να τοποθετεί μόνιμη αναμνηστική πλάκα ή πινακίδα σημαντικού μεγέθους, σε σημείο εύκολα ορατό από το κοινό, εντός τριών μηνών από την ολοκλήρωση του έργου υποδομής ή κατασκευών ή αγοράς φυσικού (ενσώματου) αντικειμένου, με συνολική δημόσια δαπάνη άνω των 500.000 ευρώ.
- Οι αναμνηστικές πλάκες ή πινακίδες, οι οποίες σχεδιάζονται σύμφωνα με τα τεχνικά χαρακτηριστικά που καθορίζονται στον Κανονισμό 821/2014, αναγράφουν την ονομασία και τον κύριο στόχο του, το έμβλημα της ένωσης μαζί με την αναφορά στην Ένωση, και το Ταμείο ή τα Ταμεία που στηρίζουν το έργο.
- γ) Να προβάλλει σε όλες τις δράσεις πληροφόρησης και επικοινωνίας που υλοποιεί, το έμβλημα της Ένωσης, με αναφορά στην Ένωση και στο Ταμείο ή στα Ταμεία που στηρίζουν την πράξη (όταν η πράξη συγχρηματοδοτείται από περισσότερα του ενός Ταμεία, γίνεται αναφορά στα ΕΔΕΤ).
- δ) Να αναρτά στον διαδικτυακό τόπο του, αν υπάρχει, στοιχεία της πράξης, όπως σύντομη περιγραφή, ανάλογη με το επίπεδο της στήριξης, στόχους και αποτελέσματα, επισημαίνοντας τη χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.
- ε) Να τοποθετεί αφίσα με πληροφόρηση σχετικά με την πράξη, σε πράξεις που δεν εμπίπτουν στην υποχρέωση πινακίδων ή πλακών.

- στ) Να ενημερώνει τους συμμετέχοντες σε πράξεις που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ, και κατά περίπτωση από το ΕΤΠΑ ή το Ταμείο Συνοχής, σχετικά με τη συγχρηματοδότησή της από το ΕΚΤ, ή το ΕΤΠΑ ή το Τ.Σ. και την υλοποίησή της στο πλαίσιο επιχειρησιακού προγράμματος. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται σε κάθε έγγραφο ή άλλο πιστοποιητικό που χρησιμοποιούνται κατά την υλοποίηση της πράξης ή παράγονται στο πλαίσιο αυτό.
- ζ) Να εξασφαλίζει ότι οι συμμετέχοντες σε πράξεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) είναι ειδικά ενημερωμένοι για την υποστήριξη της ΠΑΝ που παρέχεται από τους πόρους του ΕΚΤ και τα ειδικά κονδύλια για την ΠΑΝ. Κάθε έγγραφο που αφορά στην υλοποίηση μιας πράξης και το οποίο απευθύνεται στο κοινό ή στους συμμετέχοντες, συμπεριλαμβανομένων των πιστοποιητικών συμμετοχής ή άλλων πιστοποιητικών, περιλαμβάνει δήλωση ότι η πράξη υποστηρίχθηκε στο πλαίσιο της ΠΑΝ.

6. ΤΗΡΗΣΗ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ

- (i) Να τηρεί και να ενημερώνει φάκελο πράξης με όλα τα στοιχεία που αφορούν στην εκτέλεση της πράξης έως την ολοκλήρωση, την αποπληρωμή και τη λειτουργία της. Στο φάκελο της πράξης να τηρούνται όλα τα δικαιολογητικά έγγραφα σχετικά με τις δαπάνες και τους λογιστικούς ελέγχους για διάστημα δύο (2) ετών, από την 31 Δεκεμβρίου που ακολουθεί την υποβολή των λογαριασμών στους οποίους περιλαμβάνεται η τελική δαπάνη της ολοκληρωμένης πράξης. Η ΔΑ ενημερώνει τον δικαιούχο για την ημερομηνία έναρξης της περιόδου διαθεσιμότητας των εγγράφων κατά την ολοκλήρωση της πράξης. Τα ανωτέρω στοιχεία και δικαιολογητικά έγγραφα διατηρούνται είτε υπό τη μορφή πρωτοτύπων, ή επικαιροποιημένων αντιγράφων των πρωτοτύπων ή σε κοινώς αποδεκτούς φορείς δεδομένων, περιλαμβανομένων των ηλεκτρονικών εκδόσεων των πρωτοτύπων εγγράφων ή εγγράφων που υπάρχουν μόνο σε ηλεκτρονική μορφή.
- (ii) Να κοινοποιεί στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π το έντυπο Ε.Ι.1_6 «Κατάσταση τήρησης φακέλου Πράξης», στο οποίο, μεταξύ άλλων, καταγράφονται τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση των φορέων στους οποίους τηρούνται στοιχεία και έγγραφα, καθώς και η μορφή υπό την οποία θα τηρούνται, το αργότερο με την υποβολή του πρώτου Δελτίου Δήλωσης Δαπάνης.
- (iii) Να τηρεί ειδικότερους όρους ή περιορισμούς που τίθενται από το ειδικό θεσμικό πλαίσιο εφαρμογής της πράξης ή που τίθενται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π.
- (iv) Να τηρεί τις ακόλουθες μακροχρόνιες δεσμεύσεις, προκειμένου οι πράξεις να διατηρήσουν το δικαίωμα της συνεισφοράς των Ταμείων:
- α) Για πράξεις επένδυσης σε υποδομή ή παραγωγική επένδυση, εντός πέντε (5) ετών από την τελική πληρωμή ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων να μην επέλθει:
- παύση ή μετεγκατάσταση μιας παραγωγικής δραστηριότητας εκτός της περιοχής προγράμματος
  - αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος ενός στοιχείου υποδομής η οποία παρέχει σε μια εταιρεία ή δημόσιο οργανισμό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα
  - ουσιαστική μεταβολή που επηρεάζει τη φύση, τους στόχους ή την εφαρμογή των όρων που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν τους αρχικούς στόχους.
- β) Άλλες μακροχρόνιες δεσμεύσεις που ορίζονται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π ή καθορίζονται από το θεσμικό πλαίσιο που διέπει την πράξη.
- Η τήρηση των μακροχρονίων υποχρεώσεων επιβεβαιώνονται, μετά την ολοκλήρωση της πράξης, με διοικητικές ή και επιτόπιες επαληθεύσεις από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε.Π. (Στην περίπτωση που η υποχρέωση τήρησης των μακροχρονίων δεσμεύσεων μεταβιβάζεται σε άλλο φορέα, αυτός προσδιορίζεται και η υποχρέωση αφορά αυτόν τον φορέα)

ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

Τα παρακάτω στοιχεία θα συμπληρώνονται από τις ΔΑ ή τους ΕΦ μέσα στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ κατά τη σύνταξη της πρόσκλησης, προκειμένου να είναι δυνατή η συμπλήρωση των σχετικών πεδίων στο Τεχνικό Δελτίο Πράξης από τα δεδομένα της πρόσκλησης.

Η ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΑΦΟΡΑ:	
1. ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
2. ΤΜΗΜΑΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ - PHASING (ναι/όχι)	ΟΧΙ
3. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΝΤΑΣΣΟΝΤΑΙΣΕ ΚΟΙΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ (ναι/όχι):	ΟΧΙ
4. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΜΟΡΦΗ ΣΔΙΤ (ναι/όχι):	ΟΧΙ
5. ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΟΥ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΠΑΝ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
6. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΜΜΕ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
7. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
8. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ Η ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Η ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ (ναι/όχι)	ΟΧΙ
6. ΣΥΛΛΟΓΗ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ, ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ, ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΜΙΚΡΟΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (ναι/οχι):	ΟΧΙ
7. ΚΟΙΝΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΚΡΟΩΝ ΕΚΤ ΓΙΑ ΦΟΡΕΙΣ:	
1. Πράξεις που υλοποιούνται πλήρως ή μερικώς είτε από Κοινωνικό Εταίρο είτε από Μη Κυβερνητική Οργάνωση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ
2. Πράξεις που αφορούν (υποστηρίζουν) δημόσιες διοικήσεις ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο; (ναι/όχι)	ΟΧΙ
3. Πράξεις που έχουν στόχο/συμβάλλουν (dedicated) στη βιώσιμη συμμετοχή και την πρόοδο των γυναικών στην απασχόληση; (ναι/όχι)	ΟΧΙ

ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΣΤΟΧΕΙΑ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

	I.ΚΩΔΙΚΟΣ	II.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Μορφή Χρηματοδότησης	FIN 01 (ID: 801)	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση
Οικονομική Δραστηριότητα	ECO 22 (ID: 22)	Δραστηριότητες που συνδέονται με το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή
Οικονομική Δραστηριότητα	ECO 08 (ID: 8)	Κατασκευές
Μηχανισμός Εδαφικής Διάστασης	TDM 07 (ID: 1007)	Δεν εφαρμόζεται
Τύπος Εδαφικής Διάστασης	TER 07 (ID: 907)	Δεν εφαρμόζεται
Γεωγραφική θέση (Περιφέρεια ή Νομός/ΟΤΑ)–(NUTS/LAU)	EL43 (ID:65)	Κρήτης

